

Redactioneel Tijdschrift Taal

Het taalonderwijs is volop in beweging. Niet in de laatste plaats omdat het landelijke leerplanproject Curriculum.nu veel discussie heeft losgemaakt over de inhoud van het gehele funderend onderwijs, dus ook over het taalonderwijs Nederlands.

Een ontwikkelteam van leraren uit zowel het po als het vo, ondersteund door een grote schare aan deskundigen en belanghebbenden op het gebied van taalonderwijs, sleutelt al bijna een jaar aan een nieuw leerplan voor ons vak. Aankomende zomer levert dat team de bouwstenen voor de nieuwe kerndoelen po en vo en adviseert het over de toekomstige examenprogramma's.

In Curriculum.nu is sprake van een interactief ontwikkelproces waarin alle betrokkenen voortdurend kunnen meelesen met en meepraten over de tussenproducten van het ontwikkelteam. Daardoor hebben we nu al een eerste indruk van wat ons te wachten staat. Het ontwikkelteam lijkt afscheid te nemen van de tot nu toe gebruikelijke indeling c.q. verkaveling van het leergebied Nederlands in domeinen, zoals lezen, luisteren, schrijven, fictie en taalbeschouwing. Daarvoor in de plaats presenteert het een samenhangend geheel van drie inhouds, te weten *Taal & communicatie*, *Taal & cultuur* en *Taal & identiteit*. Het idee is dat al het taalonderwijs altijd aan deze drie centrale inhouds werkt, waarbij nu eens het accent ligt op bijvoorbeeld *Taal & communicatie* en dan weer op een van de andere twee inhouds.

Op basis van deze centrale inhouds formuleert het ontwikkelteam zeven essenties ('grote opdrachten' in het jargon van Curriculum.nu) van het leergebied Nederlands:

1. Een sterke taalbasis draagt bij aan de taal- en denkontwikkeling.
2. De competente taalgebruiker blijft zijn leven lang zijn taal ontwikkelen.
3. De competente taalgebruiker maakt bewust gebruik van verschillende (thuis)talen en/of taalvariëteiten.
4. De competente taalgebruiker communiceert doelgericht.
5. De competente taalgebruiker zet taal in bij het kritisch verwerken van (digitale) informatie.
6. Leesmotivatie en de ontwikkeling van literaire competentie stimuleren leerlingen lezers te worden en te blijven.
7. Experimenteren met taal en vormen van taal stimuleert het zelfvertrouwen en plezier in taal.

Hoe het leerplanvoorstel van Curriculum.nu er precies uit gaat zien, is nog even afwachten. Maar het mag duidelijk zijn dat het ontwikkelteam Nederlands heeft gekozen voor een ambitieus programma. Bij die ambitie om tot aantrekkelijk en kwaliteitsvol taalonderwijs te komen sluit *Tijdschrift Taal* zich graag aan. Ook in dit nummer presenteren we een zestal artikelen die ons inzicht verdiepen en verbreden in verschillende aspecten van taalonderwijs en die ons handvatten geven voor kwaliteitsverbetering. De bijdragen zijn te lezen als 'brandstof' voor het realiseren van voornoemde essenties van ons vakgebied.

De artikelen van Reiling e.a. en Wuijts haken aan bij essentie 6 over leesmotivatie en literaire competentie. Reiling e.a. presenteren een studie naar het lezen van jeugdliteratuur op de Nederlandse pabo's met het oog op het creëren van een sterke leescultuur. Wuijts beschrijft een bachelor-onderzoek naar de mate waarin de succesfactoren voor leesbevordering zichtbaar zijn op een basisschool en een kinderdagverblijf.

De artikelen van Van der Veen e.a., Van den Branden en Hoogeveen gaan over het onderwijzen van communicatieve vaardigheden en sluiten daarmee aan bij essentie 4 over doelgericht communiceren. Van der Veen e.a. laten zien wat de kracht kan zijn van het voeren van goede gesprekken voor het verbeteren van de (mondelijke) communicatieve vaardigheid van leerlingen. En Van den Branden constateert dat veel leerlingen met een gebrekkige schrijfvaardigheid het funderend onderwijs verlaten en gaat na hoe onderbouwde recepten voor effectief schrijfonderwijs in de lespraktijk ingezet kunnen worden.

Boerma en Blom bespreken de gevolgen van een taalontwikkelingsstoornis en meertaligheid op de taalontwikkeling van een kind en gaan in op implicaties voor het onderwijs. Ze sluiten daarmee aan bij essentie 1 over de taal- en denkontwikkeling van kinderen. Dat doen ook Gijssel e.a. met hun grootschalig onderzoek naar de rol van taal in het wetenschap en techniekonderwijs in groep 6 van de basisschool.

Met deze brandstof voor het curriculum van de toekomst wensen we u veel leesplezier.

Namens de redactie, Bart van der Leeuw.